

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ АЛҒЫСӨЗІ

Джон Дудас

«Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы

Құрметті әріптестер, серіктестер, стейкхолдерлер мен инвесторлар!

2021 жыл алдыңғы жылдың трендін жалғастырып, біраз созылып кеткен COVID-19 пандемиясының дағдарысымен байланысты әлемдік экономика үшін өте күрделі жыл болды. Қор компанияларының тобы мұндай салдардың әсерінен сақтандырылған жоқ. Әйтсе де, өткен жылы энергия тасымалдаушылар бағасының едәуір өскенін айта кеткен жөн, бұл коронавирус пандемиясымен байланысты шектеулердің салдарын жұмсартуға септігін тигізді. Сонымен қатар, Қор сыртқы факторлардың ықпалын барынша азайтумен байланысты тиісті жауапты шараларды қабылдады және белсенді іс-әрекетінің арқасында өз қызметінде негізгі мақсатты көрсеткіштерге қол жеткізе алды.

Қордың стратегиясы

Қордың стратегиясы негізгі Жалпы ұлттық басымдықтарға сәйкес және елдің ұзақ мерзімді даму бағдарын белгілейтін ұлттық құжат болып табылатын «Қазақстан-2050» стратегиясын іске асыруға септігін тигізеді.

Қордың Даму стратегиясына сәйкес, энергетикалық және экологиялық қауіпсіздік арасында қисынды тепе-теңдік сақталған жағдайда, төмен көміртекті дамуға ауысу бойынша жаңа тәсілдер әзірленді. Қор 2060 жылға қарай көміртекті бейтараптылыққа жетуді өзіне мақсат етеді.

Келер 10 жылдықта негізгі басымдықтар шеңберінде басты назар ESG қағидаларын енгізуге және Қазақстан Республикасында инфрақұрылымдық және «жасыл» инвестицияларды іске асыруға бағытталады. Активтер портфелін басқаруды оңтайландыру және тиімділігін арттыру 3 бөлікке бөлу арқылы қолжетімді болды – стратегиялық басқаруға, инвестициялық менеджментке және АХҚО алаңына басымдық бере отырып, бәсекелес ортаға беруге арналған активтер.

Қазіргі кезде Қор қарқынды жетілдіру бойынша өз тарихында ең ауқымды өзгерістер бағдарламасын іске асырып жатыр. Өзгерістер Қор қызметінің барлық бағыттарына қатысты. Реформалар жөніндегі Жоғарғы кеңестің отырысында Қазақстан Республикасының Президенті Қ.К. Тоқаевтың мақұлдауын алған бағдарлама Қор жұмысының тиімділігін арттыру, отандық тауар өндірушілер мен жеткізушілерді қолдау, сондай-ақ сатып алу процесінің ашықтығын арттыру мақсаттарын белгілейді. Ұсынылған барлық реформалар бүгінде іске асырылып жатқанын айта кеткен жөн. Жаңартылған Қордың қызметі бүгінгі өзінде барынша ашық болып табылады.

Қордың алдында тұрған жаңа сын-қатерлердің ескерілуімен өзектендірілген Даму стратегиясын Қордың Жалғыз акционері көп ұзамай белгіленген тәртіпте бекітетін болады.

Сыртқы факторлар

Әлемдегі геосаяси жағдайға байланысты, Ресей Федерациясына қатысты теңдессіз санкциялар енгізілді. Қазақстан мен Ресейдің географиялық жақындығын және экономикаларының жоғары дәрежеде ықпалдасатынын ескерсек, Ресей Федерациясына қатысты санкциялық режимді күшейту Қордың компаниялар тобының болашақ қызметі мен қаржылық көрсеткіштеріне елеулі ықпал етуі мүмкін.

Санкциялық заңнаманы бұзу тәуекелдерінің іске асу мүмкіндігі мен ықпалын азайту мақсатында, Қор өзінің Портфельдік компанияларымен бірлесіп, тұрақты негізде басты тәуекелдерге сәйкестендіру, бағалау және мониторингтеу шараларын өткізеді, оларды басқару бойынша іс-шараларды жедел әзірлеп, іс жүзінде қолданады. Қор тәуекел-факторлардың өзгеруін одан әрі бақылап, барлық мүдделі тараптармен қойылған мәселелерді шешу үшін қажетті іс-шараларды әзірлеуін жалғастыруда.

Жекешелендіру

2020 жылдың соңында Қазақстан Республикасының Үкіметі 2021–2025 жылдарға арналған жаңа Кешенді жекешелендіру жоспарын қабылдап, активтерді жекешелендірудің жаңа мерзімдерін белгіледі.

Осы Кешенді жекешелендіру жоспары аясында Қор 2021–2025 жылдары IPO/SPO-ға шығарылуы немесе стратегиялық инвесторларға сатылуы тиіс 8 ірі компания бойынша, сондай-ақ түрлі тәсілмен бәсекелес ортаға табысталуы тиіс 17 активті дайындау бойынша жұмысты жалғастырып келеді.

Қор бәсекелес нарықтары бар секторлардағы экономиканы мемлекет иелігінен алу бойынша саясатты ұстанады. Осылайша, Қордың ірі стратегиялық кәсіпорындарын ашық және бәсекелес тәсілмен ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығына шығару арқылы жекешелендіру жоспарланып отыр. Жалпы, 2021 жылы Қордың мынадай компанияларын IPO-ға шығару немесе бәсекелес ортаға беру бойынша дайындық шаралары өткізілді: «Қазпошта»

АҚ, «Самұрық-Энерго» АҚ, «Эйр Астана» АҚ, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ және «QAZAQ AIR» АҚ. Қор IPO-ға шығару үшін басқа да компанияларды қарастырады, олардың қатарында «KEGOC» АҚ және «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ын атап кетуге болады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына 2021 жылы активтерді сатудан 558,3 млн теңге көлемінде қаражат аударылды.

2022 жылы Қазақстан Республикасы Үкіметімен келісім бойынша компанияларды бәсекелес ортаға беру және стратегиялық емес активтерді шығару (дивестициялау) жөніндегі іс-шараларды іске асыру жоспарланып отыр.

**Соңғы жылы
Қордың
компаниялар тобында
H&S көрсеткіштері**

**11%-ға
жақсарды**

Өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша мәртебе (HSE) және COVID-19

Қор өзінің экономикаға, экология мен қоғамға ықпалының маңыздылығын түсінеді және мүдделі тараптардың мүдделерінің теңгерімін сақтай отырып, өзінің экологиялық (E), әлеуметтік (S) және басқарушылық (G) мақсаттарының үйлесімділігі арқылы өз қызметінің орнықты даму қағидаларына сәйкестігін қамтамасыз етеді. Қор үшін орнықты дамудың негізгі факторларының бірі ретінде адамдардың әл-ауқаты және экологиялық тепе-теңдік болып табылады, бұл ұзақ мерзімді қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етеді.

Қор адам капиталын нығайтуға, өндірістік қауіпсіздікті арттыруға, еңбекті қорғауға және әлеуметтік тұрақтылыққа баса назар аударады. Қауіпсіздік мәдениетін арттыруға, көшбасшылықты дамытуға және еңбек пен денсаулықты қорғау (бұдан әрі – H&S) мәселелерінде халықаралық стандарттарға қол жеткізуге бағытталған бірқатар синергетикалық бастама іске асырылуда.

**Өткен жылы
LTIF коэффициенті
0,22-ні құрады,
бұл 2020 жылғы
көрсеткіштен**

**4,2%-ға
жоғары**

Бүгінгі таңда ESG күн тәртібінің негізгі факторларының бірі қызметкерлердің әл-ауқаты және қауіпсіз еңбек жағдайын құру болып табылады. H&S саласында қалыптасқан мәселелердің шешімін табумен үшін (және жалпы Қор үшін) аса маңызды және Басқарма мен Директорлар кеңесі де біздің осы ұстанымымызды толығымен қолдайды.

Соңғы жылы Қордың компаниялар тобында H&S көрсеткіштері жақсарды. Ортақ әрекеттеріміздің арқасында 2021 жылы үйлеріне аман-есен оралған қызметкерлердің саны алдыңғы жылға қарағанда ~11%-ға артты. Өткен жылы LTIF коэффициенті 0,22-ні құрады, бұл 2020 жылғы көрсеткіштен 4,2%-ға жоғары (0,23).

Дегенмен атқарылып жатқан жұмыстарға қарамастан, ауыр жазатайым оқиғалар, оның ішінде өлім жағдайлары тым жиі орын алады, бұл көбіне жоғары басшылықтың қауіпсіздік мәселелерімен жеткілікті дәрежеде айналыспайтынын көрсетеді. 2021 жылы 14 әріптесімізден айырылып қалдық. Қайтыс болғандардың отбасыларына тиісті қолдау көрсетілді. Тағы 48 қызметкеріміз ауыр дәрежелі дене жарақаттарын алды. Қордың компаниялар тобы болған оқиғалардан сабақ алуы тиіс болды, сөйтіп, төмендегі мақсаттарға жету үшін Қордың компаниялар тобында 2022 жылды «Қауіпсіздік және еңбекті қорғау жылы» деп жариялау туралы шешім қабылданды:

- Ауыр жазатайым оқиғаларды, жарақаттану мен сырқаттануларды, әсіресе өлім жағдайларын болдырмау;
- Аса қауіпті жағдайда жұмыс істейтін өндірістердегі оқиғалардың алдын алу;

- Әлемдегі үздік салалық тәжірибелерді енгізу.

H&S бойынша 2022 жылға арналған жоспар әзірленіп, 13 негізгі портфельдік компанияларына енгізу үшін жолданды. 2022 жылы мынадай іс-шаралар жоспарланды:

- Кейін қолдану мақсатында үздік тәжірибелерді зерттеу бойынша көшбасшы компаниялармен тәжірибе алмасу;
- HSE саласында менеджмент біліктілігін арттыруға бағытталған корпоративтік оқу бағдарламасы мен электрондық курсты іске қосу;
- Қордың қауіпсіздік мәдениетін жақсартуға арналған бағдарламалар бойынша, оның ішінде «Leadership Accountability» (CEO және CEO-1 өндірістік компаниялары) бойынша оқыту;
- Орындардағы негізгі мәселелерді шешу үшін Өндірістік кеңестердің қатыстырылу деңгейін арттыру.

Қызметкерлердің денсаулығын қамтамасыз етуге қатысты Қордың компаниялар тобында пандемиялық жағдайды тұрақтандыру бойынша үлкен жұмыс атқарылды. Біз қызметкерлеріміздің 87%-ның вакцина алуына қол жеткіздік, 18%-ы қайта вакциналанды.

Жалпы, Қор тобының барлық қызметкерлерінен қауіпсіздік мәдениетін трансформациялау және қауіпсіздік мәселелерімен жеке айналысу деңгейін арттыру талап етіледі.

Қоршаған ортаны қорғау, сондай-ақ технологиялық процестердің қауіпсіздігін қамтамасыз етумен байланысты тәуекелдерді азайту мәселелеріне қатысты белсенді тәсілдер талап етіледі. Парадигманың осылайша жылжуы көптеген адамдардың өмірі мен қор-

шаған ортаны келешек ұрпақтарға сақтап қалып, отбасылардың әл-ауқатын жақсартуға көмектеседі.

Қайырымдылық

Өткен жылы Қор қайырымдылық шараларына ерекше көңіл бөлді. 2021 жылы жалпы сомасы 7,1 млрд теңгеден астам сомаға 32 әлеуметтік жоба іске асырылды. Шамамен жарты миллион адам аталған жобаларды іске асыру аясында көмек алды.

Қордың қайырымдылық қызметі медициналық сектордағы адамдар мен қоғамдастықтарға бағытталды. Мәселен, Петропавл ауруханасында медициналық бөлімшенің ашылуы және Қарағанды ауруханасын гипоксиядан емдеуге арналған жабдықпен қамтамасыз ету.

Сонымен қатар медиа, мәдени қоғамдастықты, адам әлеуетін дамытуға бағытталған

жобалар іске асырылды. Сондай-ақ, Қор топтары орналасқан өңірлерде әлеуметтік инвестициялардың өңірлік бағдарламаларын іске асыруға назар аударылды. Бұл жобалар салауатты өмір салтын насихаттауға және қолжетімді спорттық инфрақұрылымды құруға бағытталды, бұған ҰОС ардагерлері мен тыл еңбеккерлеріне қамқорлық, аутизммен науқастанатын балаларға көмек, мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған спорттық секциялар, әлеуметтік осал топтарға жататын отбасындағы балаларға арналған аула клубтары мен жыл бойы жұмыс істейтін заманауи спорт кешендерін ұсыну кіреді.

Әлемдегі тұрақсыз жағдай мен өңірдегі геосаяси жағдайды ескерсек, 2022 жыл оңай болмайды деп күтілуде. Бұған қарамастан, Қор өзінің Даму стратегиясы мен «Қазақстан-2050» стратегиясын іске асыру аясында ел басшылығы белгілеп берген мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуге бағытталған жұмысын одан әрі жалғастырады.

**2021
жылы жалпы
сомасы**

7

МЛРД ТЕҢГЕДЕН

**астам сомаға
32 әлеуметтік жоба
іске асырылды**

Джон Дудас

**«Самұрық-Қазына» АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы**